

عنوان گیری از قرآن کریم

(کتاب نشر و نشر آگاهی در قرآن کریم)

حسین سیمایی

اشاره

مسئولان گرانقدر نشریه قرآنی بینات

با سلام، تحقیق ارزشمند آقای حسین سیمایی را که به پیشنهاد و درخواست این جانب انجام داده اند و به شایستگی به پایان برده اند ملاحظه می فرمایید. نفوذ قرآن کریم در ذهن و زبان و فکر و فرهنگ ما مسلمانان بی حد و حساب است. وجوهی از این تأثیر، مانند حفظ آیات بینات قرآنی، یا استشهاد به آنها در مطاوی کتاب ها و نوشته ها آشکار است، اما وجوهی از آن ناآشکار است و نیاز به تحقیق و جلب توجه اهل نظر دارد. مانند: فی المثل کلمات فارسی در قرآن کریم که نزدیک به ۵۰ فقره است و راقم این سطور در طی مقاله ای مطرح کرده است. یا فی المثل اصطلاحات قرآنی در محاوره فارسی یا استشهادهای ظریف و تاریخی به آیات قرآنی که باز هریک را در حد بضاعت ناچیز خود، در طی مقاله ای نشان داده است. این مقالات ابتدا در نشریات مختلف و سپس همه یکجا در کتاب قرآنی پژوهی به طبع رسیده است.

یا فی المثل مورد دیگری از وجوه ناآشکار، استفاده از آیات در ادعیه قرآنی است که در این باب هم کتابها پرداخته اند. یک وجه دیگر فرضاً آیات مستند و شاهد فقها، یا اصولیان، یا حکما، یا متکلمان، یا عرفا است که خوب است برای هریک تحقیقی انجام بگیرد. اما البته درباره آیات مستند فقه و فقها، کتاب های آیات الاحکام و فقه القرآن متعددی بر وفق اغلب مذاهب و مکاتب فقهی از جمله شیعی امامی داریم.

از این جنبه ها گذشته، از آن جا که نص الفاظ و عبارات قرآنی هم وحیانی و

نورانی است، لذا مسلمانان در این باب هم تحقیقها کرده اند: فی المثل در باب این که تعداد آیات قرآنی یا تعداد کلمات قرآن یا حتی تعداد حروف آن، به تفکیک سورها چه قدر است. یا نصف قرآن (یعنی آن جا که قرآن درست به نصف می رسد) کجاست؟ یا کدام سورها است که در همه آیات آن کلمه جلاله الله به کار رفته است. و حتی تحقیق را به آن جا رسانده اند که درباره ترکیب و توازن ریاضی و عددی قرآن کریم هم تحقیقها و کنجکاویها و باریک نگریها کرده اند و به تناسبهای محیرالعقول و معجزه آسای پی برده اند که در این زمینه رشاد خلیفه و عبدالرزاق نوفل در جهان اسلام به پیشتازی معروف اند و کار این تحقیقات به دانشگاههای ایران از جمله دانشگاه مشهد و اصفهان و شیراز هم کشیده شده است و از آن جا به کتابهای درسی راه یافته است تا به آن جا که حتی دانش آموزان اطلاع یافته اند که فی المثل کلمه دنیا و آخرت به اندازه هم در قرآن به کار رفته است یا کلمه ماه یا شهر یا نظایر آن ۱۲ بار؛ و ما در اینجا در مقام به دست دادن نمونه های دقیق و حقیقی نیستیم ولی چون موضوع حائز اهمیت و جالب توجه اذهان نوجوی جوانان علم گرای امروز است، شاید مفید باشد که ارزیابی دقیق و انتقادی از این موضوع در نشریه ارجمند بینات درج گردد.

آری نفوذ کلمات تامات قرآن کریم و آیات بینات آن در ذهن و زبان ما مسلمانان افزون از حد توصیف است. فی المثل بیش از ۳۰ اسم که امروزه در عرف شیعه و بیش از ۴۰ - ۵۰ اسم که در عرف اهل سنت رایج است و به نوزادان مسلمان گذارده می شود، قرآنی است. مانند: یحیی، زکریا، صالح، هود، نوح، موسی، عیسی، آدم، مریم، تا برسد به محمد ﷺ و زید و زینب و دهها نظیر آن.

یا نخستین و مهم ترین منبع عنوان یابی برای محققان و مؤلفان مسلمان و شیعه، قرآن کریم بوده است، از صدر اول، تا برسد به زمان حاضر که استاد علامه، مرحوم طباطبایی نام تفسیری نظیرشان را المیزان که کلمه ای است قرآنی، گذارده اند. تحقیق جمع و جور و فایده بخش آقای سیمایی در جهت روشنگری این وجه از فرهنگ و تمدن اسلامی است و مؤلف محترم ادعای استقصای تام نکرده اند. لذا بنا را فقط بر ضبط های الذریعه گذارده اند. و گرنه اگر از الفهرست ابن ندیم و کشف الظنون آغاز می کردند، به جای یک مقاله، حاصل کارشان به یک کتاب بالغ می شد. ولی به مدلول ما لایدرک کله لا یتدرک کله، شمه ای از این بوستان پر گل و ریحان آورده اند، تحفه اصحاب را. سعیشان مشکور باد

بهاء الدین خرمشاهی

مقدمه

گویاترین معرف یک اثر مکتوب، عنوان آن اثر است. حکایت عنوان از اثر، حکایت آینه از مرئی است. عنوان، اولین نقطه تلاقی خواننده با صاحب اثر است. در این ارتباط است که خواننده به اثر روی آورده، یا از آن روی برمی تابد. از این روی گزینش عنوان، مهم ترین و مشکل ترین فرآیندی است که یک نویسنده با آن روبرو است.

آن چه که مادر این نوشتار کوتاه در صدد تبیین، تأیید و بالاخره توصیه آن هستیم، این است که در گذشته فرهنگی ما، یکی از مهم ترین عناصر گزینش عنوان، ارتباط و اقتباس آن از قرآن کریم بوده است. تا آن جا که برخی نه تنها عنوان اصل اثر را، بلکه عنوان فصل ها و بخش های مختلف آن را نیز از قرآن کریم اخذ می کرده اند. مثلاً مرحوم شیخ علی اکبر نهاوندی (م ۱۲۷۸ ق) کتابی در دو مجلد به نام «جنتان مدهامتان»^۱ پدید آورده است که عناوین بخشهای آن از قبیل فاکهه، نخلة ورمانة است.^۲

البته این اقتباس همیشه صریح و مستقیم نبوده و گاه با دخل و تصرفات فراوان همراه بوده است که ذیلاً به انواع این اقتباس اشاره می کنیم.

انواع اقتباس

۱. «استخدام صریح» واژه ها و اصطلاحات قرآنی. (که نوشتار حاضر عهده دار معرفی نمونه هایی از همین نوع است)^۳
۲. «استخدام تلویحی» یا بکارگیری اصطلاحات قرآنی همراه با اندکی دخل و تصرف با اضافات. مانند این عناوین: أحسن التفاسیر؛ أحسن الأقوال؛ تذكرة الفقهاء و آلاء الرحمن.
۳. «الهام و تأثر» از قرآن کریم با تصرفاتی بیش تر از نوع دوم. مانند این عناوین: صراط المتعمین؛ ضرب الذلة علی جريدة النخلة؛ الكلمات التامة؛ أصدق المقال؛ أبواب الجنان و بشارت الرضوان^۴، و احقاق الحق.

دامنه اقتباس

گفتنی است که این سنت حسنه صرفاً در حوزه علوم اسلامی یا تنها در متون عربی رایج نبوده بلکه در قلمرو همه شاخه های فرهنگ به معنای عام و در سایر زبانها مانند زبان فارسی و اردو نیز جریان داشته است. به عنوان نمونه می توان به موضوعات ذیل اشاره کرد: فلسفه، کلام، عرفان، اخلاق، فقه، اصول، منطق، حدیث، رجال، تفسیر، تجوید، لغت، صرف، نحو، معانی و بیان، شعر، أنساب، هیأت، نجوم، حساب، هندسه و طب.

حکایت های اقتباس

ناگفته پیداست که سیره ستوده عنوان گیری از قرآن کریم مدلولات فراوانی دارد:

از طرفی حکایت از عمق نفوذ قرآن کریم در میان فرهیختگان علم و اندیشه دارد تا آن جا که نه فقط مفسران و فقیهان و متکلمان را مفتون خود کرده بلکه ادیبان و طیبیان و مهندسان و منجمان و بالاخره همه مشعلداران نور و آگاهی را با هر اصل و نسبی مجذوب خود نموده است.

از طرف دیگر نشان از انس و اقبال اندیشمندان مسلمان، به این کتاب نورانی دارد. زیرا همان طور که گفته شد، دانشمندان اسلامی با گرایشات متعدد و در موضوعات متنوع، از قرآن کریم عنوان گرفته‌اند و همان طور که خواهیم دید، بعضی از این عناوین چنان غریب از ذهن‌اند که بر قرار کردن تناسب بین اسم و مسمی جز با انس و افر به این کتاب مقدس و عشق لبریز به فرهنگ اسلامی میسر نیست.

گو این که این همه تنوع در موضوع از سوی خبر از شمول و فراگیری قرآن کریم می‌دهد و از سوی دیگر گناه بیگانگی کنونی دانشمندان علوم تجربی (به معنای عام) را از این کتاب مقدس نابخشودنی جلوه می‌دهد. مگر نه این است که در طب، هیأت، نجوم، هندسه، حساب، شیمی، شعر، لغت، و غیره، آن همه عنوان قرآنی گزارش شده است.

علاوه بر این که، این همه از یک طرف خبر از حضور جاری قرآن کریم در صحنه‌های مختلف زندگی مسلمانان می‌دهد و از طرف دیگر برخلاف برخی اتهامات، اقبال و اهتمام شیعه را به قرآن کریم نشان می‌دهد.

قلمرو این تحقیق

کاوش خود را ابتدا بطور عام در زمینه همه عناوینی که به نحوی از قرآن کریم الهام گرفته و تأثر پذیرفته بودند (هر سه نوع اقتباس) آغاز کردیم. در اثناء تحقیق با صدها عنوان قرآنی و هزاران کتاب مزین به آن‌ها مواجه شدیم. معرفی این همه عنوان و کتاب با محدودیت صفحات یک مجله ناممکن بود. لذا گستره تحقیق را به نوع اول اختصاص دادیم و از این نوع تنها به معرفی یک کتاب، به عنوان نمونه بسنده کردیم. در حالی که مثلاً الصراط المستقیم، عنوان ۲۲ کتاب، الشهاب الثاقب، عنوان ۲۷ کتاب، المصباح، عنوان ۵ کتاب و همین کلمه با اضافه به غیر، عنوان بیش از ۱۱۰ کتاب و المنهاج، عنوان ۵ کتاب و همین کلمه با اضافه به غیر، عنوان بیش از ۸۰ کتاب در مصدر این تحقیق بود.

درست به همین دلیل، منابع تحقیق را که در ابتداء چند مجموعه بزرگ کتابشناسی بود، به مجموعه نفیس الذریعه الی تصانیف الشیعه، تألیف علامه، مرحوم شیخ آقا بزرگ طهرانی (۱۲۹۳-۱۳۸۹) کاهش دادیم.

راقم این سطور مدعی نیست که همه عنوانهای قرآنی نوع اول موجود در الذریعه را گردآوری کرده است. هیچ بعید نیست که عنوانی از همین نوع از دید راقم غایب و از قلم شده باشد. لذا تذکرات مشفقانه همه سروران را انتظار می‌کشیم.

در این تحقیق به ترتیب: عنوان کتاب، نویسنده، تاریخ زندگانی، موضوع، زبان، جلد و صفحه منبع و آیه محل اقتباس ذکر شده است.
در پایان از استاد محترم، جناب آقای بهاء‌الدین خرمشاهی، به خاطر معرفی موضوع این تحقیق و تشویق و ترغیب ایشان، صمیمانه سپاسگزارم.

***

- «الآیات البینات» عبدالوحدید بن یحیی الجیلانی، خلقت آسمانها وزمین، (ج ۱، ۴۶) «وقد أنزلنا آیات بینات وللكافرين عذاب مهین» (مجادله، ۵)
- «آیات المتوسمین» السید محمد المهدی بن السید احمد الحسینی (م ۱۳۰۰ ق.)، حکمت الهی، (ج ۱، ۴۸) «ان فی ذلک لآیات للمتوسمین» (حجر، ۷)
- «آیات محکّمات»، السید امیرحسن الجعفری، پاسخ به اعتراضات علیه شیعه، (ج ۱، ۴۸) «هو الذی انزل علیک الكتاب منه آیات محکّمات هنّ امّ الكتاب» (آل عمران، ۷)
- «ابواب الجنات» فی آداب الجمعات، میرزا محمد تقی الموسوی الاحمدآبادی، فارسی، (ج ۱، ۷۴) «جنات عدن مفتحة لهم الأبواب» (ص، ۵۰)
- «أحسن التقویم» السید محمد بن مرتضی الطباطبائی الیزدی، (م حدود ۱۳۱۳ ق.)، اختیارات، (ج ۱، ۲۸۶) «لقد خلقنا الانسان فی أحسن تقویم» (تین، ۴)
- «أحسن الحدیث» الشیخ أحمد آل کاشف الغطاء النجفی (م ۱۳۴۴)، احکام وصیت وارث، (ج ۱، ۲۸۷) «اللّه الذی نزل أحسن الحدیث» (زمر، ۲۳)
- «أحسن القصص» السید علی محمد بن السید دلدار علی النقیوی النصیر آبادی (م ۱۳۱۲)، تفسیر سوره یوسف ج ۱، (۲۸۸) «نحن نقص علیک أحسن القصص» (یوسف، ۳)
- «اخبار إرم ذات العماد» ابراهیم بن سلیمان النهی «الم تر کیف فعل ربک بعد إرم ذات العماد» (فجر، ۷-۶)
- «الإصباح» قطب الدین الکندری، (قرن ششم)، فقه امامیه، (ج ۲، ۱۱۸)، «فالق الإصباح وجعل اللیل سکناً» (انعام، ۹۶)
- «أضغاث الأحلام» احتمالاً فیض کاشانی (م ۱۰۹۱)، در بیان ۴۴ وهم از اوهام متقدمین و متأخرین، (ج ۲، ۲۱۴) «قالوا أضغاث أحلام وما نحن بتأویل الأحلام بعالمین» (یوسف، ۴۴)
- «الأطوار» الشیخ عبدالحسین بن الشیخ عیسی الرشی (متولد ۱۲۹۲ ق.)، تفسیر آیات، شرح روایات، نقل برخی حکایات و... (ج ۲، ۲۱۸)، «وقد خلقکم أطواراً» (نوح، ۱۴)

«البديع» أبي عبدالله الحسين بن حمدان الهمداني النحوي، (م ۳۷۰ ق.)، قراءات سبع، (ج ۳، ۷۱) «بديع السموات والارض و اذا قضى أمراً فانما يقول له كن فيكون» (بقره، ۱۱۷)

«البصائر» نظام الدين، حسن بن الحسين القمي النيسابوري معروف به نظام الأعرج، أشكال و دوائر هندسي، (ج ۳ ص ۱۲۱)، «بصائر للناس وهدى ورحمة لعلهم يتذكرون» (قصص، ۴۳)

«البصر الحديده» السيد عبدالله بن ابي القاسم الموسوي البلادي البوشهري، (معاصر مؤلف)، علم هيات به سبك نوين، (ج ۳، ص ۱۲۶) «بصرك اليوم حديد» (ق، ۲۲)

«البضاعة المزجاة» محمد حسين بن قارياغدي، (تاريخ فراغت از تأليف ۱۰۹۸)، شرحي مبسوط بر روضه كافي، (ج ۳، ص ۱۲۷) «وجئنا ببضاعة مزجاة» (يوسف، ۸۸)

«البعث والنشور» ميرزا علي اكبر آقا بن ميرزا محسن الاردبيلي، (۱۲۶۹ - ۱۳۴۶ ق.)، معاد جسماني، فارسي، (ج ۳، ۱۲۹) «فهذا يوم البعث ولكنكم كنتم لا تعلمون» (سوره روم، ۵۶) «واليه النشور» (ملك، ۱۵)

«البلاغ» خواجه نصير الدين محمد بن محمد بن الحسن الطوسي (م ۶۷۲ ق.)، شرح أقليدس، (ج ۳، ۱۴۰) «ما على الرسول الا البلاغ» (مائده، ۹۹)

«البلاغ المبين» السيد محمد علي معروف به آقا مجتهد ابن السيد صدر الدين الموسوي العاملي الاصفهاني (م ۱۲۷۴ ق.)، أحكام صبيان

«الأفق المبين» المحقق الداماد الامير محمد باقر بن شمس الدين محمد الحسيني الأسترايادي الاصفهاني (م ۱۰۴۰ ق.)، فلسفه الهی، (ج ۲، ۲۶۱)، «ولقد رآه بالأفق المبين» (تكویر، ۲۳)

«الألباب» الشريف ابي محمد الحسن بن يحيى معروف به ابن اخي ظاهر، (م ۳۵۸ ق.)، أنساب، (ج ۲، ص ۲۸۵)، «وما يذكر الأولو الألباب» (سوره بقره، ۲۶۹)

«الألواح» صنعت بعضی از الواح وطلسمها، (ج ۲، ۳۰۰)، «وكتبتنا له في الألواح من كل شئ موعظة» (اعراف، ۴۵)

«أم القرى» السيد عبدالرحمن بن أحمد الكواكبي ملقب به السيد الفراتي، (م ۱۳۲۰ ق.)، (ج ۲، ص ۳۰۳) ... «ولتنذر أم القرى ومن حولها» (انعام، ۹۲)

«أم الكتاب» السيد مهدي بن غياث الدين الطباطبائي الزواري اليزدي الحائري، (م ۱۳۴۶ ق.)، وقايع ايام سال، وقايع روز عاشورا، ايام اعياد و احوال حضرت ابو الفضل، (ج ۲، ۳۰۳) ... «هن أم الكتاب و اخر متشابهات» (سوره ال عمران، ۷)

«الأمانة» السيد حيدر بن حيدر العبيدلي، امامت، (ج ۲، ۳۴۴) «انا عرضنا الأمانة على السموات والارض» (احزاب، ۷۲)

«الباقيات الصالحات» أبي عبدالله محمد بن مكّي العاملي الجزيني (الشهيد ثاني) ۷۸۶، شرح كوتاهي بر تسبيحات اربعه، (ج ۳، ۱۲) ... «و الباقيات الصالحات خير عند ربك ثواباً و خير أملاً» (كهف، ۴۶)

العاملی معروف به السید حسین المجتهد الکرکی، (م، ۱۰۰۱)، عقاید شیعه، (ج ۳، ۳۱۵) «تبصره و ذکرى لكل عبد منيب» (ق، ۸) «تبيان» شيخ ابى جعفر محمد بن الحسن بن على الطوسى، (۳۸۵-۴۶۰ ق) تفسیر قرآن کریم، (ج ۳، ۳۲۸) «ونزلنا عليك الكتاب تبياناً لكل شيء» (نحل، ۸۹)

«التذكرة» جعفر بن احمد بن سيف البديرى النجفى، (متولد حدود ۱۲۸۳ ق)، رساله عملیه (ج ۴، ۲۲) «ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الى ربه سبيلاً» (انسان، ۲۹)

«التسنيم» محسن الفيض الكاشانى، (م ۱۰۹۱)، مثنوى، (ج ۴، ۱۸۱)، «ومزاجه من تسنيم» (مطففين، ۲۷)

«التمهيد» جواد بن احمد الزنجانى، (م. اندكى قبل از ۱۳۵۰)، قواعد علوم عربى، (ج ۴، ۴۳۳) «ومهدت له تمهيداً» (مدثر، ۱۴)

«كتاب التنزيل» (معروف به تفسير عياشى) أبى النضر محمد بن عياش السلمى السمرقندى، تفسير، (ج ۴، ۴۵۴) «وانه لتنزيل رب العالمين» (شعراء، ۱۹۲)

«ثعبان مبین» اثبات استحباب گریه بر امام حسین علیه السلام بعنوان رد رساله النجم تألیف عبدالشکور الشافعى، (ج ۵، ۷)، «فألقى عصاه فاذا هي ثعبان مبین» (أعراف، ۱۰۷)

«جاء الحق» نماز جمعه ورد قائل به تحریم آن در عصر غیبت، (شروع تألیف ۱۰۷۶)، (ج ۵، ۲۰) «قل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل كان زهوقاً» (اسراء، ۸۱)

«جنى الجنّتين» قطب الدين أبى الحسين سعيد

ومجانين، (جالب توجه است كه مؤلف، آن را در سن ۱۲ سالگى به نگارش در آورده است و چون سيد محمد باقر حجة الاسلام اصفهانى آن را ملاحظه نمود، به اجتهاد نویسنده شهادت داد و دختر خود را به ازدواج وی در آورد) (ج ۳، ۱۴۱) «فاعلموا انما على رسولنا البلاغ المبين» (مائده، ۹۲)

«البلد الأمين» تقى الدين ابراهيم بن صالح العاملی الكفعمی، (تقریباً ۸۲۸-۹۰۵ ق.)، كتابى مبسوط در أدعيه، أعمال، أرواد وأذكار، (ج ۳، ۱۴۳) «وهذا البلد الأمين» (تين، ۳)

«البيان المرصوص» ميرزا محمد بن عبد النبي النيسابورى الهندى معروف به اخبارى، (مقتول ۱۲۳۲ ق.)، إبطال روش علماء أصول (ج ۳، ۱۵۲) «ان الله يحب الذين يقاتلون فى سبيله صفاً كانهم بيان مرصوص» (صف، ۴)

«البهجة» أبى الفتح محمد بن محمد الهمداني المراغى النحوى، (م ۳۷۱ ق.) نحو، (ج ۳، ۱۵۹)، «فأنبتنا به حدائق ذات بهجة» (النمل، ۶۰)

«البيان» ابى عبدالله محمد بن محمد بن نعمان المفيد البغدادي الحارثى، (م ۴۱۳)، انواع علوم قرآنى، (ج ۳، ۱۷۲) «خلق الإنسان علمه البيان» (الرحمن، ۳ و ۴)

«البيت المعمور» سيد على بن نقى بن السيد دلدار على النقوى النصير آبادى اللكهنوى، (متولد ۱۳۲۳ ق.)، آباد كردن قبور، أردو، (ج ۳، ۱۸۵) «و الطور و كتاب مسطور فى رق منشور و البيت المعمور» (طور، ۴-۱)

«التبصرة» سيد حسين الموسوى الحسينى

و ذکر کسانی که موفق به زیارت ایشان شده اند (ج ۵، ۱۵۹) «عند سدره المنتهی عندها جنة المأوی» (نجم، ۱۵)

«جنة النعیم» عبدالوحد الجیلانی (شاگرد شیخ بهائی)، معرفت ذات باری تعالی (ج ۵، ۱۶۱)

«واجعلنی من ورثة جنة النعیم» (شعراء، ۸۵)

«جنتان مدهامتان» علی اکبر نهاوندی، (متولد ۱۲۷۸)، در موضوعات مختلف، عربی و فارسی، (ج ۵، ۱۴۶)، «ومن دونهما جنتان فبأی الاء ربکما تکتبآن مدهامتان» (الرحمن، ۶۲-۶۴)

«الحجة البالغة» السيد خلف بن فلاح الموسوی الحویزی (م ۱۰۷۴ق)، اثبات امامت امیرالمؤمنین علیه السلام به استناد آیات و روایات معتبر نزد فریقین (ج ۶، ۲۵۸) «قل فلله الحجة البالغة» (انعام، ۱۴۹)

«الحدائق» سلیمان بن عبدالحسین الدرزی البحرانی (م ۱۰۸۵ق)، نسب پیامبر اسلام تا حضرت آدم، (ج ۶، ۲۸۰) «فأنبتنا به حدائق ذات بهجه» (نمل، ۶۰)

«حسن المآب» میرزا محمود خان القمی (کارپرداز)، هیأت جدید، فارسی، (ج ۷، ۱۶) «والله عنده حسن المآب» (آل عمران، ۱۴)

«کتاب الحطام» احمد دؤل القمی، (م ۱۳۵۰ق)، (ج ۷، ۲۵) «لونشاء لجعلناه حطاماً فظلمت تفکھون» (واقعه، ۶۵)

«الحق المبين» احمد بن محمد کاظم الشاهرودی، (م ۱۲۹۳ق)، ردّ بایه، (ج ۷، ۳۷) «ويعلمون ان الله هو الحق المبين» (نور، ۲۵)

بن هبة الله بن الحسن الراوندی، (م ۵۷۳)، بیان فرزندان امام هادی و امام عسکری علیهم السلام، (ج ۵، ۱۴۸) «متکثین علی فرش بطاننها من استبرق و جنى الجنتين دان» (الرحمن، ۵۴)

«جنات عدن» مهدی بن الشیخ محمد علی ثقه الاسلام الاصفهانی، (متولد ۱۲۹۸ق)، ادعیه، اذکار، صلوات، (ج ۵، ۱۵۱) «جنات عدن التي وعد الرحمن عباده بالغيب انه كان وعده مأتياً» (مریم، ۶۱)

«جنات الفردوس» محمد مؤمن بن محمد قاسم الجزائری الشیرازی، (متولد ۱۰۷۴ق)، اصطلاحات علوم و تعریف آنها، (ج ۵، ۱۵۱)

«ان الذين امنوا وعملوا الصالحات كانت لهم جنات الفردوس نزلاً» (کهف، ۱۰۷)

«جنات النعیم» محمد اسماعیل صاحب «العقيدة الوحيدة»، أحوال حضرت عبدالعظیم، (ج ۵، ۱۵۲) «ان الذين امنوا وعملوا الصالحات لهم جنات النعیم» (لقمان، ۸)

«جنة الخلد» شیخ خضر بن شلال آل حزام العسکری النجفی، (م ۱۲۵۵ق)، رساله عملیه مشتمل بر اصول دین و فروع دین از طهارت تا آخر صلاة (ج ۵، ۱۵۷) «قل أذلک خیر أم جنة الخلد» (فرقان، ۱۵)

«الجنة العالیة» والجبعة الغالیة علی اکبرین الحسنین النهاوندی، (متولد ۱۲۷۸ق) کشکول، (ج ۵، ۱۵۹ و ۱۰۹) «فهو في عيشة راضیه فی جنة عالیة» (حاقة، ۲۲)

«جنة المأوی» علامه نوری میرزا حسین بن محمد تقی الطبرسی، (م ۱۳۲۰ق)، معجزات حضرت حجت در زمان غیبت کبری

امیرالمؤمنین علیه السلام (ج ۸، ۵۹)، «هم درجات عندالله والله بصصیربما یعملون» (آل عمران، ۱۶۳)

«الدرجات الرفیعه» السید صدرالدین علی بن نظام الدین أحمد المدنی الشیرازی، (م. ۱۱۲۰ یا ۱۱۱۸ق)، طبقات امامیه (شامل صحابه، تابعین، محدثین وغیره)، (ج ۸، ۶۰) «رفیع الدرجات ذوالعرش» (غافر، ۱۵)

«دعوة الحق» السید اسدالله بن میرمحمد صالح الخاتون آبادی، (م ۱۳۳۹ق)، اصول دین، (جالب است که نویسنده به گفته خود بعد از استخاره به قرآن شریف و برخورد با آیه ذیل این عنوان را برگزیده است) (ج ۸، ۲۰۷)

«له دعوة الحق والذین یدعون من دونه لا یتستجیب لهم بشيء» (رعد، ۱۴)

«الذبح العظیم» السید حیدر البلگرامی (سده، ۱۴ق.)، زندگی امام حسین علیه السلام از ولادت تا شهادت، اردو (ج ۸، ۳۹) «وفدیناه بذبح عظیم» (صافات، ۱۰۷)

«الذکری» ابی نصر الامیر صدرالدین الصغیر محمد بن الامیر صدرالدین الکبیر، (م ۹۰۳ق)، مذمت خمر، بنج، شطرنج، تنبور وغیره (ج ۱۰، ۳۸) «وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین» (ذاریات، ۵۵)

«ذکری اولی الالباب» یا ما وراء الستار، السید هادی بن السید احمد الحسینی آل کمال الدین (سده، ۱۴)، امامت و رد عامه، (ج ۱۰، ۳۹) «هدی و ذکری لاولی الالباب» (غافر، ۵۵) «رحلة الشتاء والصیف» السید مهدی بن علی البحرانی (م ۱۲۴۳ق) سفرنامه کاظمیه،

«الحق الیقین» محمد باقر بن محمد تقی المجلسی، (م ۱۱۱۱ق) اصول دین، فارسی، (ج ۷، ۴۰) «ان هذا لهو حق الیقین» (واقعہ، ۹۵) «حکمة بالغه» الشیخ عباس القمی المحدث، (م ۱۳۵۹ق) شرح فارسی بر صد کلمه از کلمات قصار امیرالمؤمنین علیه السلام، (ج ۷، ۵۶) «حکمة بالغه فما تُغن النذر» (قمر، ۵)

«حور مقصورات» میرزا محمد طیب زاده الاحمد آبادی الاصفهانی، ترجمه کتاب. الاعتقادات، تألیف شیخ صدوق (ج ۷، ۱۱۲) «حور مقصورات فی الخیام» (الرحمن، ۷۲)

«خطوات الشیطان» فی خطرات الأنسان باقر بن اسماعیل الواعظ الکجوری، (سده، ۱۲۵۵-۱۳۱۳ق) اثبات وجود جن و تسویلات شیاطین وغیره (ج ۷، ۲۰۷) «ولاتتبعوا خطوات الشیطان» (بقره، ۱۶۸)

«خیر الزاد» میرزا علی بن الحاج میرزا محمد حسین الشهرستانی الحائری، (م ۱۳۴۴ق)، رساله عملیه، (ج ۷، ۲۸۴) «فان خیر الزاد التقوی» (بقره، ۱۹۷)

«خیرات حسان» محمد حسن خان بن میرزا علی خان المراغی (م ۱۳۱۳ق)، در ترجمه زنان مشهور، (ج ۷، ۲۸۶) «فیهن خیرات حسان» (الرحمن، ۷۰)

«دارالسلام» فیما یتعلق بالرؤیا والمنام میرزا حسین بن المیرزا محمد تقی النوری الطبرسی (۱۲۵۴-۱۳۲۰ق)، مسائل مربوط به خواب و مکارم اخلاق، (ج ۸، ۲۰) «والله یدعوا الی دارالسلام» (یونس، ۲۵)

«الدرجات» ابی عبدالله البصری، برتری

(ج ۱۰، ۱۶۹) «لایلاف قریش ایلافهم رحلة الشتاء والصفی» (قریش، ۲-۱)

«الرحمة الصغیر» جابر بن حیان الصوفی الطوسی (م ۲۰۰ق)، شیمی، (ج ۱۰، ۱۷۱)، «کتب ربکم علی نفسه الرحمة» (انعام، ۵۴)

«الرحمة الواسعه» السید جواد العاملی، صاحب مفتاح الکرامه، مضایقه ومواسعه، (ج ۱۷۲، ۱۰) «فان کذبوک فقل ربکم ذورحمة واسعه» (انعام، ۱۴۷)

«الرحیق المختوم» من بحورالعلوم السید علی محمد بن محمد بن السید دلدارعلی (م ۱۳۱۲ق) قضیة غدیر، (ج ۱۰، ۱۷۳)، «یسقون من رحیق مختوم» (مطففین، ۲۵)

«کتاب الرشاد» ابی سعید اسماعیل بن علی بن الحسین السمان (معاصر سید مرتضی وشیخ الطائفة)، فقه (ج ۱۱، ۲۳۳) «وما اهدیکم الا سبیل الرشاد» (غافر، ۲۹)

«الرضوان» محمد هادی بن المولی محمد امین الطهرانی (م ۱۳۲۱ق)، کتاب الصلح (ج ۱۱، ۲۳۹) «یُشْرَهُم رِبْهُم بَرَحْمَةً مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَاتٍ» (توبه، ۲۱)

«رفیع الدرجات» جواد مطرین الشیخ حسن النجفی، (۱۳۰۷-۱۳۷۵ق) فقه (ج ۱۱، ۲۴۵)

«رفیع الدرجات ذوالعرش» (غافر، ۱۵)

«الرق المنشور» فی معراج نبینا المنصور علیه السلام السید جعفر بن ابی اسحاق الموسوی الدارابی، (م ۱۲۶۷ق)، اثبات معراج جسمانی پیامبر اکرم علیه السلام، (ج ۱۱، ۲۴۶) «والطور وکتاب مسطور فی رِق منشور» (طور، ۳۱)

«روح القدس» پیرجمال اردستانی، (م.

(ج ۱۱، ۸۷۹ق)، عرفانی، فارسی، (ج ۱۱، ۲۶۴) «وایدناه بروح القدس» (مائده، ۱۱۰)

«روح وریحان» اسماعیل بن الحاج حسین التبریزی معروف به مسأله گو (۱۲۸۶-۱۳۷۴ق) کشکول مانند، (ج ۱۱، ۲۶۵) «فامًا ان کان من المقربین فروح وریحان وجنة نعيم» (واقعه، ۸۹)

«روضات الجنات» فی احوال العلماء والسادات السید میرزا محمد باقری الموسوی الخوانساری الاصفهانی الخوانساری (۱۲۲۶-۱۳۱۳ق)، (ج ۱۱، ۲۸۰) «والذین امنوا و عملوا الصالحات فی روضات الجنات» (شوری، ۳۲)

«الروضة» سعدالدین ابی القاسم عبدالعزيز بن البراج، (م ۴۸۱ق)، فقه، (ج ۱۱، ۲۸۳)، «فاما الذین امنوا و عملوا الصالحات فی روضة یحبرون» (روم، ۱۵)

«ریحان» حسام الاسلام دانش الرشتی، مجموعه ادبی، تاریخی، فارسی و عربی، (ج ۱۱، ۳۴۱) «والحب ذوالعصف و الریحان» (الرحمن، ۱۲)

«زبرالاولین» والاخرین فی ادلة عبادات الشرع المبین محمد بن فرج الحمیری، فقه، (ج ۱۲، ۳۵) «وانه لفی زبر الاولین» (شعراء، ۹۶)

«زبروبینات» یوسف بن محمد الرشتی، (متولد ۱۲۹۱)، تفصیل این علم وشواهد آن از قرآن وحديث، (ج ۱۲، ۳۶) «جاتتهم رسلهم بالبینات وبالزبر وبالکتاب المنیر» (فاطر، ۲۵)

«الزلفی» میرزا محمد النیسابوری، (مقتول، ۱۲۳۲ق)، أسماء حسنی، (ج ۱۲، ۴۶۰) «وان له عندنا لزلفی وحسن مآب» (ص، ۴۰)

الحسین بن القاسم بن عیسی العجلی الحلّی،
(۵۵۸-۵۹۸ ق)، «انه علی رجعه لقادر یوم تبلی
السرائر» (طارق، ۸-۹)

«السراج المنیر» محمد بن علی بن الآغا محمد
باقر الهزار جریبی، (م ۱۲۴۵ ق) رجال (ج ۱۲،
۱۶۲)، «وداعیاً الی اللّٰه باذنه و سراجاً منیراً»
(احزاب، ۴۶)

«السراج الوهاج» فی أسرار المعراج سید علی
اکبر بن السید رضی بن محمد تقی الرضوی
البرقعی، (متولد، ۱۳۱۷ ق)، شرح حدیث
علی بن ابراهیم در ذیل آیه معراج و سایر
أحادیث، (ج ۱۲، ۱۶۴)، «وجعلنا سراجاً وهاجاً»
(نبا، ۱۳)

«السرا الموضونه» محمد صالح بن المیرزا
فضل اللّٰه المازندرانی الحائری، (متولد ۱۲۹۷
ق) موضوع علوم و أقسام أعراض، (ج ۱۲،
۱۷۱)، «ثلثة من الاوکین وقلیل من الاخرین
علی سرر موضونه» (واقعه، ۱۳-۱۵)

«رسالة السلاسل» فی الحاق الاواخر بالاول
محمد بن عبدالله البحرانی، رجال،
(ج ۱۲، ۲۱۰) «اذا الأغلال فی أعناقهم و
السلاسل یسحبون» (غافر، ۷۱)

«السلسبیل» المیرزا ابوالحسن بن الحاج
اسماعیل معروف به محقق اصطهباناتی،
(م ۱۳۳۸ ق)، معارف، فارسی و عربی،
(ج ۱۲، ۲۱۴) «عیناً فیها تسمی سلسبیلأ»
(انسان، ۸)

«سماء الدنیا» میرزا صادق خانی ادیب
الممالک، هیأت جدید، (ج ۱۲، ۲۲۹)، «أنا
زینا السماء الدنیا بزینة الکواکب» (صافات، ۶)

«کتاب الزینة» أبی حاتم احمد بن حمدان
الرازی، (معاصر شیخ صدوق)، لغت، (ج ۱۲،
۹۰۰) «وقال موسی ربنا انک اتیت فرعون وملاه
زینة وأمواً فی الحیوة الدنیا» (یونس، ۸۸)

«زینة الحیاة» وذخیرة الممات محمد مؤمن بن
محمد قاسم الجزائرئی، (متولد ۱۰۸۴ ق)،
شرح مقامات ناسخ مقامات (ج ۱۲، ۹۲)،
«المال والبنون زینة الحیاة الدنیا» (کهف، ۴۶)

«زینة الکواکب» السید هبة الدین محمد علی
بن الحسین الحسینی الشهرستانی، علوم فلکی
جدید با استدلال به آیات قرآنی و نصوص
صحیح (ج ۱۲، ۹۴)، «أنا زینا السماء بزینة
الکواکب» (صافات، ۶)

«سبیل الاسلام» فی شرح شرائع الإسلام
محمد رفیع بن صفی الکوازی الکرازی، (م
۱۳۰۰ ق)، فقه (ج ۱۲، ۱۳۴) «یهدی به اللّٰه من
أتبع رضوانه سبیل السلام» (مائده، ۱۶)

«سبیل الرشاد» آقا علی المدرس بن المولی
عبدالله المدرس الزنوزی، (م ۱۳۰۷ ق)،
اثبات معاد جسمانی، (ج ۱۲، ۱۳۹) «أهدکم
سبیل الرشاد» (غافر، ۳۸)

«کتاب السجل» الفضل بن أبی سهل بن
نویخت، نجوم، (ج ۱۲، ۱۴۸) «یوم نظوی
السماء کظی السجل» (انبیاء، ۱۰۴)

«سدرة المنتهی» المحقق الداماد المیر محمد
باقر بن محمد الحسینی الاسترآبادی، (م ۱۰۴۱
ق)، تفسیر قرآن، (ج ۱۲، ۱۵۳) «ولقد رأه نزله
اخری عند سدرة المنتهی» (نجم، ۱۳-۱۴)

«السرائر» الحاوی لتحریر الفتاوی أبی
جعفر محمد بن منصور بن احمد بن ادريس بن

«شرب طهور» محسن کاشانی معروف به فیض (م ۱۰۹۱ق)، مشنوی، (ج ۱۳، ۴۴) و سقا هم ربه م شراباً طهوراً» (انسان، ۲۰)

«الشفاء» الشيخ الرئيس أبى على الحسين بن عبدالله بن سينا، (۳۷۰-۴۲۷ق.)، فلسفه نظری، (ج ۱۴، ۲۰۱) «قد جاء تكم موعظة من ربكم و شفاء لما فى الصدور» (یونس، ۵۷)

«شفاء الصدور» الميرزا أبى الفضل بن محمد على الكلتبرى النورى الطهرانى، (م ۱۳۱۶ق)، شرح زیارت عاشورا، فارسى. (۱۴، ۲۰۴) «قد جاء تكم موعظة من ربكم و شفاء لما فى الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين» (یونس، ۵۷)

«الشهاب الثاقب» محسن کاشانی (فیض)، (م ۱۰۹۱ق)، اثبات وجوب عینی نماز جمعه در عصر غیبت (۱۴، ۲۵۲) «الآن من خطف الخطفة فأتبعه شهاب ثاقب» (صافات، ۱۰)

«الشهاب المبین» میرزا أبى القاسم بن محمد تقى بن محمد قاسم الاردوبادى النجفى، (م ۱۳۳۳ق)، اعجاز قرآن و نبوت خاصه، (۱۴، ۲۲۵) «الآن من استرق السمع فأتبعه شهاب مبين» (حجر، ۱۸)

«الصحف المكرمه» فى الحكمة المنظمه السيد محمد على هبة الدين الشهرستانى، أرجوزه ای در فلسفه قدیم و جدید، (ج ۱۵، ۱۴) «فمن شاء ذكره فى صحف مكرمه» (عبس، ۱۲-۱۳)

«الصراط السوى» السيد حسين بن نصر الله عرب باغی (معاصر مؤلف)، آداب قاضی و مفتی، (ج ۱۵، ۳۳)، «فستعلمون من أصحاب الصراط السوى ومن اهتدى» (طه، ۱۳۵)

«الصراط المستقیم» فى التمييز بين الصحيح

«السماء المدرار» فى الاصول والاحبار المير محمد عباس بن السيد على اكبر الجزائرى اللكهنوى، (م ۱۳۰۶ق)، (ج ۱۲، ۲۲۹) «وارسلنا السماء عليهم مدراراً» (انعام، ۶)

«سندس و استبرق» مهدى بن الشيخ محمد على ثقه الاسلام الاصفهانى، ترجمه كتاب «الصفين» اثر نصر بن مزاحم به فارسى، (ج ۱۲، ۲۳۶) «يلبسون ثياباً خضراً من سندس و استبرق» (كهف، ۳۱)

«سواء السبيل» السيد محمد مهدى بن على بن حيدر على البهيكپورى (م ۱۳۴۶ق)، كلام، اردو (ج ۱۲، ۲۳۹)، «ومن يتبدل الكفر بالايما ن فقد ضلّ سواء السبيل» (بقره، ۱۰۸)

«الشجرة الطيبة» السيد محمد باقر المدرس الرضوى، (۱۲۷۰-۱۳۴۳ق) أنساب سادات رضوى، (ج ۱۳، ۳۳)، «ألم تركف ضرب الله مثلاً كلمة طيبة كشجرة طيبة أصلها ثابت» (ابراهيم، ۲۴)

«الشجرة المباركة» السيد محمد طاهر بن محمد طالب الحسينى الموسوى (تاريخ تأليف ۱۰۹۱ق)، بخشى از آن در رجال است، (وهو عجيب الوضع، غريب الأسلوب) (ج ۱۳، ۳۶) «كأنها كوكب درى يوقد من شجرة مباركة» (نور، ۳۵)

«شجرة ملعونه» السيد حسن على وقاربين السيد گدا حسين الحسينى، (معاصر مؤلف)، سوانح خلفاء و امويان تادوره هشام بن عبد الملك، (ج ۱۳، ۳۷)، «و ما جعلنا الرويا التى أرى ناك الأفتنة للناس و الشجرة الملعونة فى القرآن» (اسراء، ۶۰)

«طور سیناء» الشيخ على اكبر النهاوندى (معاصر مؤلف)، شرح حديث كساء (ج ۱۵، ۱۸۱)، «وشجرة تخرج من طور سيناء» (مؤمنون ۲۰، ۲۰)

«الظل الظليل» فى المكاتب والمراسيل السيد على نقى بن أبى الحسن النقوى اللكهنوى، (سده ۱۴) (ج ۱۵، ۲۰۱) «لهم فيها ازواج مطهرة وندخلهم ظللاً ظليلاً» (نساء، ۵۷)

«الظل المصدود والطلع المنضود» مير محمد عباس بن على اكبر الموسوى الجزائرى التسترى اللكهنوى، (م ۱۳۰۶ ق)، مجموعه نامه ها و خطبه هاى عربى و فارسى و اشعار عربى و فارسى وغيره مؤلف (ج ۱۵، ۲۰۱)

«فى سدر مخضود و طلع منضود و ظل ممدود» (واقعه، ۲۸-۳۰)

«العبرى الحسان» فى تواريخ صاحب الزمان على اكبر النهاوندى (معاصر مؤلف)، (ج ۱۵، ۲۱۵)، «متكئين على رفرف خضر و عبرى حسان» (الرحمن، ۷۶)

«العروة الوثقى» صدر المتألهين الشيرازى، (م ۱۰۵۰ ق) تفسير آية الكرسي، (ج ۱۵، ۳۴۹)، «فقد استمسك بالعروة الوثقى» (بقره، ۲۵۶)

«العشرة الكاملة» السيد أبى الحسن الموسوى المشهدى، (از علماء عصر صفويه)، ذكره حرز از حرزهاى مآثور و شرح فضيلت آنها، فارسى، (ج ۱۵، ۲۶۴)، «تلك عشرة كاملة» (بقره، ۱۹۶)

«علم الساعة» ميرزا محمد تقى بن المولى محمد الممقانى الشيرازى (م ۱۳۱۲ ق)، كيفيت علم ائمة عليهم السلام (ج ۱۵، ۳۲۱) «ان الله عنده علم الساعة» (لقمان، ۳۴)

والسقيم ميرزا أبى الهدى ابن الحاج محمد ابراهيم الكلباسى (م ۱۳۵۶ ق)، درايه ورجال، (ج ۱۵، ۳۴)، «اهدنا الصراط المستقيم» (فاتحه، ۶)

«صرح ممدود» ميرزا محمد حسين بن محمد على بن محمد باقر، تصوف و ذكر بعضى از مشايخ، (ج ۱۵، ۳۹) «قال انه صرح ممدود من قوارير» (نمل، ۴۴)

«الصيحة بالحق» على من الأحد و تزندق ميرزا محمد بن عبد النبى بن عبد الصانع الاخبارى (مقتول، ۱۲۳۲ ق) ردّ بر «الحق المبين» اثر كاشف الغطاء (ج ۱۵، ۱۰۴) «يوم يسمعون الصيحة بالحق» (ق، ۴۲)

«الضياء» أبى القاسم بن سعد بن عبد الله بن أبى خلف الاشعري القمى، (م ۳۰۱ یا ۲۹۹ ق)، ردّ بر محمدية و جعفرية، (ج ۱۵، ۱۲۱)، «و لقد اتينا موسى و هارون الفرقان و ضياء و ذكر للمتقين» (انباء، ۴۸)

«الطامة الكبرى» فى شهادة سيد الشهداء السيد آقا مهدى اللكهنوى، (معاصر مؤلف)، أردو، (ج ۱۵، ۱۳۵) «فاذا جاءت الطامة الكبرى» (نازعات، ۳۴)

«الطلع المنضود» محمد حسين بن اسماعيل، (م ۱۲۷۳ ق)، منطق، حاشيه بر حاشيه مولى عبد الله يزدى بر «تهذيب المنطق»، (ج ۱۵، ۱۷۷)، «فى سدر مخضود و طلع منضود» (واقعه، ۲۸-۲۹)

«الطلع النضيد» ميرزا زين العابدين بن أبى القاسم جعفر الموسوى (متولد ۱۱۹۲ ق)، اصول فقه، (ج ۱۵، ۱۷۹)، «والنخل باسقات لها طلع نضيد» (ق، ۱۰)

«قرّة العین» السید صدرالدین محمد بن زین العابدین الموسوی العاملی (م ۱۲۶۳ق)، نحو، (شواهد آن فقط از قرآن ونهج البلاغه است)، (ج ۱۷، ۷۲)، «وقالت امرأة فرعون قرّة عین لی و لک» (قصص، ۹)

«القسطاس المستقیم» فی لغات القرآن الکریم محمد علی بن شاه قلی الرازی، ترجمه ۱۷ هزار لغت قرآن کریم به فارسی، (ج ۱۷، ۸۰) «وزنوا بالقسطاس المستقیم» (شعراء، ۱۸۲)

«قصد السبیل» السید ابوتراب الخوانساری، (ج ۱۷، ۹۹) «وعلی الله قصد السبیل» (نمل، ۹)

«قطوف» الادب فی امثال العرب، معین الاسلام محمد حسین نجات تبریزی (ج ۱۷، ۱۵۹)، «فی جنة عالیه قطوفها دانیه» (حاقه، ۲۳)

«القلائد» الشیخ أبی حسین محمد بن بحر الدهنی الشیبانی، مسائل اختلافی شیعه و سنی، (ج ۱۷، ۱۶۰) «لاتحلّوا شعائر الله ولا الشهر الحرام ولا الهدی ولا القلائد» (مائده، ۲) «القمر المثیر» فی قصة الغدیر الشیخ علی اکبر بن محمد رضا الیزدی، خلاصة «لوا ء الحمد» (ج ۱۷، ۱۷۰)، «و جعل فیها سراجاً و قمرأ منیراً» (فرقان، ۶۱)

«القول الثابت» المیرزا احمد بن میرزا محمد حسن الآشتیانی (معاصر مؤلف)، اصول دین، فارسی، (ج ۱۷، ۲۰۹)، «ثبّت الله الذین امنوا بالقول الثابت» (ابراهیم، ۲۷)

«القول السدید» فی شرح التجرید السید محمّد بن سید مهدی الشیرازی، شرح تجرید خواجه نصیرالدین طوسی، (ج ۱۷، ۲۱۰)

«علم الیقین» فی اصول الدین، فیض کاشانی، (م ۱۰۹۱ق)، عقاید (ج ۱۵، ۳۲۶) «کلاً لوتعلمون علم الیقین» (تکواثر، ۵)

«فتح المبین» میرزا احمد علی الامر تسری، (معاصر مؤلف)، ردّ عامّه، اردو، (ج ۱۶، ۱۰۷) «انا فتحنا لک فتحاً مبیناً» (فتح، ۲)

«فرائد الشمس بازغة» محمود الجنفوری، علم معانی و بیان، (ج ۱۶، ۱۳۷) «فلما رأى الشمس بازغة قال هذا ربی» (انعام، ۷۸)

«رسالة الفردوس» منسوب به ابن سینا، فلسفه الهی، (ج ۱۶، ۶۴)، «الذین یرثون الفردوس هم فیها خالدون» (مؤمنون، ۱۱)

«الفرش المرفوعة» میر محمد عباس التستری اللکهنوی، (م ۱۳۰۶ق)، کَشکول مانند (ج ۱۶، ۱۷۲)، «و فرش مرفوعه انا انشأناهن انشاء» (واقعه، ۳۴-۳۵)

«فصل الخطاب» مولی حسین علی بن نوروز علی التویسرکانی، (م ۱۲۸۶ق)، اصول فقه، (ج ۱۶، ۲۲۸)، «و شدّدنا ملکه و اتیناه الحکمة و فصل الخطاب» (ص، ۲۰)

«الفلک المشحون» محمد جعفر بن المولی سیف الدین الاسترآبادی، (م ۱۲۶۳ق)، اصول دین، فارسی، (ج ۱۶، ۳۱۲) «فأنجیناه و من معه فی الفلک المشحون» (شعراء، ۱۱۹)

«الفوز العظیم» السید احمد بن عبد الکریم الجزائرئی التستری، در ترجمه السید حسین بن عبد الکریم الجزائرئی التستری (م ۱۲۴۶ق)، (ج ۱۶، ۳۷۱)، «ذلک الفوز العظیم» (مائده، ۱۱۱)

- «فلیتقوا الله وليقولوا قولاً سديداً» (نساء، ۹)
- «القول الفصل» السيد مصطفى بن محمد هادي النقي اللكنهوي (م ۱۳۲۳ق)، وقف به حرکت و وصل به سکون، (ج ۱۷۰، ۲۱۲)، «انه لقول فصل» (طارق، ۸۳)
- «کتاب الأبرار» الشيخ حسن الرشتي، (معاصر مؤلف)، اثبات نبوت خاصه، (ج ۱۷، ۲۶۲)، «کلاً ان کتاب الابرا لفی عليين» (مطفين، ۸)
- «الکتاب المبين» نورالدين الاخباري، (فراغت از تأليف ۱۰۷۴ق)، تفسير تمام قرآن كريم، (ج ۱۷، ۲۷۹)، «حم و الكتاب المبين انا جعلناه قرآناً عربياً» (زخرف، ۱)
- «کلمات» ميرزا عباس آقاسی الايروانی (تاريخ نگارش ۱۲۶۱ق)، اثبات واجب الوجود و نبوت، عرفانی، (ج ۱۸، ۱۱۳)، «فتلقى آدم من ربه كلمات» (بقره، ۳۷)
- «الكلمة الباقية» آغا محمد حسين بن محمد صادق الاردستاني، معروف به (باشنه طلائي)، (م ۱۲۷۲ق)، اخلاق، (۱۸، ۱۲۱)، «وجعلها كلمة باقية في عقبه لعلهم يرجعون» (زخرف، ۲۸)
- «كلمة التقوى» محمد علي حسن الهندي، كلام، (ج ۱۸، ۱۲۲)، «وألزمهم كلمة التقوى» (فتح، ۲۶)
- «الكلمة الطيبة» ميرزا نصرالله بن عبداللّه الشبستري، (متولد ۱۳۳۳ق)، نصايح لقمان حكيم (ج ۱۸، ۱۲۵)
- «الم تركيف ضرب الله مثلاً كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها في السماء» (ابراهيم، ۲۴)
- «كلمة الفصل» في ردّ اصحاب العجل السيد مهدي الغريفي، أرجوزه ای درمباحث امامت و مناقب اهل بيت عليهم السلام، (ج ۱۸، ۱۲۶) «ولولا كلمة الفصل لفضي بينهم» (شورى، ۲۱)
- «الكلم الطيب» محمد حسن بن محمد جعفر الاسترآبادي الشريعتمدار (م ۱۳۱۸ق)، اصول فقه، (ج ۱۸، ۱۲۶) «اليه يصعد الكلم الطيب» (فاطر، ۱۰)
- «الكوكب الدرّي» في علاج الحصبة والجدري ميرزا محمد حسن بن معصوم الشيرازي، (فراغت از تأليف ۱۲۷۰ق)، (ج ۱۸، ۱۸۶) «كانها كوكب دري يوقد من شجرة مباركة» (نور، ۳۵)
- «لا تدرکه الابصار» في نفی رؤية الله بالأبصار السيد ابوالقاسم بن الحسين النقي الرضوي، (تاريخ نگارش، ۱۲۹۵ق)، نفی رؤيت خداوند در دنيا و آخرت، فارسی، (ج ۱۸، ۲۶۷) «لا تدرکه الأبصار وهو يدرك الأبصار» (انعام، ۱۰۳)
- «لباس التقوى» ميرزا فضل الله (بدايغ نگار)، (م ۱۳۴۳ق) نظم حديث كساء به فارسی، (ج ۱۸، ۲۹۳) «و لباس التقوى ذلك خير» (اعراف، ۲۶)
- «لسان الصدق» محمد رضا بن الاخوند چال حصارى (۱۲۸۹-۱۳۷۳ق)، پاسخ به اشکالات مربوط به رجعت، (ج ۱۸، ۳۰۵) «واجعل لى لسان صدق فى الاخرين» (شعراء، ۸۴)
- «کتاب اللطيف» فضل بن شاذان، (ج ۱۸، ۳۲۵) «وهو اللطيف الخبير» (انعام، ۱۰۳)

بن اشرف الحسینی السمرقندی، (م حدود ۶۰۰ق)، آداب بحث و مناظره (ج ۱۹، ۱)،
«والله عنده حسن المآب» (آل عمران، ۱۴)
«الماء المسکوب» میرعباس الموسوی
الجزائری اللکهنوی، (م ۱۳۰۶ق)، کشکول
مانند، (ج ۱۹، ۱۲)

«وظل ممدود و ماء مسکوب و فاکهه کثیره»
(واقع، ۳۱)

«البصر» غلام حیدر الجائسی الهندی،
مناظرات، اردو، (ج ۱۹، ۵۶) «هو الذي جعل لكم
اللیل لتسکونوا فيه والنهار مبصراً» (یونس، ۶۷)

«المبین» حسین الیزدی، شرح «خلاصة
الحساب» اثر شیخ بهائی، (ج ۱۹، ۵۸) «قد
جاءکم من الله نور و کتاب مبین» (مائده، ۱۵)

«مشوی أنفس و آفاق» ابراهیم الکا زرونی،
(ج ۱۹، ۱۲۱)، «سنزیهم آیاتنا فی الآفاق و فی
أنفسهم» (فصلت، ۵۳)

«مشوی سبعة أبحر» یا مشوی مظفرنامه حسین
خان الطیب، متخلص به «خسته»، مانند
شاهنامه، (تاریخ نشر ۱۳۱۴) (ج ۱۹، ۲۰۱)
و ۲۹۹) «و البحر یمدّه من بعده سبعة أبحر ما
نفدت کلمات الله» (لقمان، ۲۷)

«مشوی سبع المثانی» رضا نجیب الدین
التبریزی الاصفهانی، (م ۱۸۵ق)، (ج ۱۹،
۲۰۱) «ولقد اتیناک سبعاً من المثانی و القرآن
العظیم» (فجر، ۸۷)

«مشوی شاهد و مشهود» محمد عظیم اکسیر
الأصفهانی، (م ۱۶۹ق)، (ج ۱۹، ۲۱۶) «و
شاهد و مشهود قتل أصحاب الأخدود»
(بروج، ۳)

«لمح البصر» فی تراجم أعیان القرن الحادی
عشر محمد المنهالی، تلخیص «خلاصة الأثر»
أثر محمد امین المحبی الدمشقی (م ۱۱۱ق)،
(ج ۱۸، ۳۴۱) «وما أمرنا واحدة الأکلمح البصر»
(قمر، ۵۰)

«اللوح المحفوظ» السید عبداللّه بن المحدث
الجزائری التستری (م ۱۱۷۳ق)، شرح دعای
سحر (اللهم انی استلک من بهاتک بأبهاء)،
(ج ۱۸، ۳۷۶) «بل هو قرآن مجید فی لوح
محفوظ» (بروج، ۲۲)

«اللؤلؤ المکنون» میرزا علی اکبر القائم مقامی
الحسینی الفراهانی (م ۱۳۲۹ق)، منطق در قالب
نظم، (ج ۱۸، ۳۸۵) «یطوف علیهم غلمان لهم
کأنهم لؤلؤ مکنون» (طور، ۲۴)

«اللؤلؤ المنشور» السید محمد باقر بن السید
المجاهد الطباطبائی مشهور به (الحجة)،
(۱۲۷۳-۱۳۳۱ق)، ارجوزه ای بزرگ در
حکمت و کلام، (ج ۱۸، ۳۸۵) «اذا رأیتهم
حسبتهم لؤلؤ منشوراً» (انسان، ۱۹)

«اللؤلؤ والمرجان» السید حسین بن اسماعیل
النجفی معروف به السید حسون البراقی،
(۱۲۶۱-۱۳۳۲ق)، ذکر قبور اولاد ائمة علیهم السلام
در کوفه و تعیین قبر مختار بن ابی عبیده در زاویه
مسجد کوفه (ج ۱۸، ۳۸۹)، «یخرج منهما
اللؤلؤ والمرجان» (الرحمن، ۲۲)

«لیلة القدر» علی محمد الأصفی، (متولد
۱۳۳۵ق)، مسائل مربوط به شب قدر به شکل
مبسوط (ج ۱۸، ۳۹۰) «أنا انزلناه فی لیلة القدر»
(قدر، ۱)

«المآب» فی شرح الآداب شمس الدین محمد

- «مشوی مجمع البحرين» اثر شاعری متخلص به أسیری، (سده نهم یاهم)، مثنوی حماسی دینی در شرح غزوات پیامبر ﷺ و فتوحات حضرت امیر ﷺ، (ج ۱۹، ۲۸۲) «واذ قال موسى لفتهه لا أبرح حتى أبلغ مجمع البحرين» (کهف، ۶)
- «المرتفق» مهدی ثقه الاسلام الاصفهانی، (متولد ۱۲۹۸ق)، ردّ طبعیون، اثبات حقانیت اسلام و فلسفه بعضی از احکام، (ج ۲۰، ۳۰۱) «نعم الثواب وحسن مرتفقاً» (کهف، ۳۴)
- «المرجان والياقوت» قطب الدين محمد الشيرازي، منظومه ای در نحو، (تاریخ نظم، ۱۱۳۰)، (ج ۲۰، ۳۰۱)
- «كانهن الياقوت والمرجان» (الرحمن، ۵۸)
- «مرج البحرين» السيد موسى بن السيد جعفر الدارابي، (متولد ۱۳۱۷ق)، مناقب امیر المؤمنین ﷺ، حضرت زهرا (س) و ائمه ﷺ، (ج ۲۰، ۳۰۲) «وهو الذي مرج البحرين» (فرقان، ۵۳)
- «المروشد» محمد بن زكريا الرازي، (م ۳۶۴ یا پیش از آن)، طب، (ج ۲۰، ۳۰۵) «ومن يُضلل فلن تجد له وليا مرشداً» (کهف، ۱۷)
- «المزاج والتسنيم» از کتابهای اسماعیلی، (ج ۲۰، ۳۱۶) «ومزاجه من تسنيم» (مطففين، ۲۷)
- «كتاب المستبين» صاحب كتاب «الفوز العظيم في معرفة اهل النعيم»، تفسير آیه نجوى با استناد به منابع اهل سنت، (ج ۲۱، ۱)
- «واتيناهما الكتاب المستبين» (صافات، ۱۱۷)
- «المسطور في رق المنثور» پيرجمال اردستاني، (م ۸۷۹ق)، (ج ۲۱، ۱۸) «والطور وكتاب مسطور في رق منشور» (طور، ۲)
- «المشارك» الأمير غياث الدين منصور بن الأمير صدر الدين الدمشقي الشيرازي، (م ۹۴۸ق)، اثبات واجب الوجود، (ج ۲۱، ۳۲) «رب السموات والارض وما بينهما ورب المشارق» (صافات، ۵)
- «المشكاة» محمد بن عبد الوهاب الهمداني الكاظمي ملقب به امام الحرمين، (م هزارو سيصد و آندى)، مسائل خمس وزكاة، (ج ۲۱، ۵۲) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح» (نور، ۳۵)
- «المصايح» أبي القاسم الحسين بن علي بن الحسين (۳۷۰-۴۱۸ یا ۴۲۸ق)، تفسير قرآن كريم، (ج ۲۱، ۷۹) «وزينا السماء الدنيا بمصابيح وحفظاً» (فصلت، ۱۲)
- «المصباح» أبي القاسم جعفر بن المهدي الموسوي الخوانساري، (۱۰۹۰-۱۱۵۸ق)، أعية نادرر مجرب به نظر مصنف، (ج ۲۱، ۹۹) «مثل نوره كمشكاة فيها مصباح في زجاجة» (نور، ۳۵)
- «المصقى» فيض الكاشاني، (م ۱۰۹۱ق) تفسير، (ج ۲۱، ۱۳۰) «وأنهار من عسل مصقى» (محمد، ۱۵)
- «مطلع الشمس» محمد حسن خان ملقب به اعتماد السلطنة ووزير انتشارات ناصرالدين شاه، تاريخ خراسان، (ج ۲۱، ۱۵۴)، «حتى اذا بلغ مطلع الشمس وجدها تطلع على قوم» (کهف، ۹۰)
- «المعارج» قطب الدين أبي الحسين سعيد بن هبة الله الراوندي، (م ۵۷۳ق)، شرح نهج

«موازن القسط» فی اصول الفقه السید نصرالله الاسترآبادی، (سده سیزدهم)، اصول، (ج ۲۳، ۲۲۱) و نضع الموازن القسط لیسوم القیامه» (انبیاء، ۴۷)

«مواقع النجوم» فی تحقیق سماء الدنیا و الرجوم السید محمد علی الشهرستانی، تاریخ نگارش (۱۳۳۶ق)، (ج ۲۳، ۲۳۰)،

«فلا أقسم بمواقع النجوم» (واقعه، ۷۵)

«مواقیت الناس» السید هاشم البوشهری، ادعیه، اعمال و آداب اوقات، ایام، ماهها و سالها، (ج ۲۳، ۲۳۲) «ویستلونک عن الأهلّة قل هی مواقیث للناس» (بقره، ۱۸۹)

«المودّة فی القربی» السید خلف المشعشعی، (م ۱۰۷۴ق) سی و سه هزار بیت شعر در فضائل حضرت زهرا و ائمه و اثبات امامت به نص پیامبر (ص)، (ج ۲۳، ۲۲۵) «قل لا أسئلكم علیه أجرأ الا المودّة فی القربی» (شوری، ۲۳)

«موعظه حسنه» میرعباس بن علی اکبر التستری اللکهنوی، (م ۱۳۰۶ق)، (ج ۲۳، ۲۷۰)، «ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظه الحسنه» (نمل، ۲۵)

«کتاب الموفور» ابی الفرج الکاتب القزوینی، (نجاشی با او ملاقات داشته است)، (ج ۲۳، ۲۷۲) «فان جهنم جزاء کم موفوراً» (اسراء، ۶۳)

«المیثاق» اسماعیلی، سوری، (ج ۲۳، ۳۰۱)

«الذین یوفون بعهد الله ولا ینقضون المیثاق» (رعد، ۲۰)

«کتاب میزان» میرزا ابی عبدالله الموسوی الزنجانی (م ۱۳۱۳ق)، صناعت عروض،

البلاغه، (ج ۲۱، ۱۷۸) «سأل سائل بعذاب واقع للكافرين ليس له دافع من الله ذی المارج» (معارض، ۳-۱)

«المقام الأمين» فی الدعاء محمود بن میرعلی المشهدی (معاصر شیخ حرّ عاملی)، (ج ۲۲، ۵) «انّ المتقین فی مقام امین» (دخان، ۵۱)

«مقام حدید» یاز اجر قوم جدید السید عبدالله بن ابی القاسم الموسوی البلادی البوشهری، (معاصر مؤلف)، فارسی، (ج ۲۲، ۱۴) «ولهم مقام من حدید» (حج ۲۱)

«المقتصد» ابی نزار الترمذی، (م ۴۶۳ق)، علم تصریف و عروض، (ج ۲۲، ۱۸)، «فمنهم ظالم لنفسه و منهم مقتصد» (فاطر، ۳۲)

«المقام المحمود» فی الرد علی اليهود میر محمد عباس بن السید نعمه الله الموسوی الجزائری التستری، (م ۱۳۰۶ق)، اثبات نبوت خاصه، فارسی، (ج ۲۲، ۶) «عسی أن یبعثک ربک مقاماً محموداً» (اسراء، ۷۹)

«المنسک» الحسن بن الحسن العلوی الکوکبی، (ج ۲۳، ۲۲) «لکلّ امّة جعلنا منسکاً هم ناسکوه» (حج، ۶۷)

«المن والسلوی» اسدالله بن محمد العباسی الدزفولی، مثنوی فارسی نظیر «نان و حلوا» ، (ج ۲۳، ۱۵۳) «وانزلنا علیکم المن والسلوی» (بقره، ۵۷)

«المنهاج» سدید الدین سالم بن وشاح السورانی، (استاد محقق حلّی در کلام)، کلام، (ج ۲۳، ۱۵۴) «لکلّ جعلنا منکم شرعة و منهاجاً» (مائده، ۴۸)

«نعمیم الابرار و جحیم الفجار» محمد کریم
خسان الکرمانی، نبوت و امامت، فارسی،
(ج ۲۴، ۲۳۵)، «ان الابرار لفی نعمیم وان الفجار
لفی جحیم» (انفطار، ۱۳)

«التمارق المصفوفه» مفتی میرعباس، (۸۰۳-
۹۰۰ق)، (کشکول، ج ۲۴، ۳۲۲) «واکواب
موضوعه و تمارق مصفوفه» (غاشیه، ۱۵)

«النور» حسن بن نظام الدین معروف به شیخ
الاسلام الرشتی، نوع علم امام علیه السلام (حضوری
یا ارادی)، (ج ۲۴، ۳۵۵) «قد جاءکم من اللّٰه نور
و کتاب مبین» (مائده، ۱۵)

«کتاب التّهی» ادعیه، (این کتاب از مصادر
«البلد الامین» اثر کفعمی است)، (ج ۲۴، ۴۳۱)
«ان فی ذلك لایات لا ولی التّهی» (طه، ۵۴)

«وادی ایمن» محمد هادی بن علی متخلّص
به «شرف»، (متولّد ۱۲۸۸ق)، تذکره شعراء،
فارسی، (ج ۲۵، ۸)، «فلما اناها نودی من
شاطیء الواد الایمن فی البقعة المبارکة»
(قصص، ۳۰)

«وجه اللّٰه» مثنوی فارسی در وحدت جود،
(ج ۲۵، ۴۱)، «فاینما تولّوا فشمّ وجه اللّٰه»
(بقره، ۱۱۵)

«الوسیله» میرزا محمد بن عبد النبی
الاکبر آبادی الاخباری، (مقتول ۱۲۳۲ق)،
شرح این فقره از دعای عدیله که «و ازاح العلل
فی التکلیف» و در نفی جبر و تفویض، (ج ۲۵،
۷۴) «و ابتغوا الیه الوسیله» (مائده، ۳۵)

«کتاب الوعیه» ابی محمد الفضل بن شاذان
الخلیل الأزدی النیشابوری، (از اصحاب امام
رضا علیه السلام) (ج ۲۵، ۱۱۶) «ذلک لمن خاف

(ج ۲۳، ۳۰۵) «اللّٰه الذی نزل ال کتاب بالحق و
المیزان» (شوری، ۱۷)

«النار الحامیه» فی تاریخ معاویه السید حسن
علی و قاربن گدا حسین الحسنی الحسینی
الجنفوری، (معاصر مؤلف)، پاسخ «الدره
الغالیه فی تاریخ معاویه» (ج ۲۴، ۴) «وما ادرك
ماهیة نار حامیه» (قارعه، ۱۱)

«نار ذات لهب» مولوی وحید صاحب ردّ بر
«سیلان الغضب»، اردو، (ج ۲۴، ۴) «سیصلی
نار ذات لهب» (مسد، ۳)

«نار الله الموقده» ابی القاسم بن میرزا کاظم
الموسوی الزنجانی، (م ۱۲۹۲ق) (مصائب اهل
بیت علیهم السلام) (ج ۲۴، ۴) «وما ادريك ما المحطمة نار
الله الموقده» (همزه، ۶)

«النبا العظیم» السید جواد روضه خوان
الکشمیری الحائری، (م ۱۳۳۳ق)، امامت،
(ج ۲۴، ۳۳) «عمّ یتسائلون عن النبا العظیم»
(نبا، ۱۲)

«النجاة» السید علی الطباطبائی، رساله
عملیه، عبادات، فارسی، (ج ۲۴، ۵۶) «ویا قوم
مالی ادعوکم الی النجاة و تدعوننی الی النار»
(غافر، ۴۱)

«النجم الثاقب» فی احوال الامام الغائب میرزا
حسین النوری، (م ۱۳۳۰ق) غیبت امام زمان
(عج)، فارسی، (ج ۲۴، ۶۹)، «وما ادراك ما
الطارق النجم الثاقب» (طارق، ۳)

«نعم الثواب فی دلائل الاحباب» مهدی بن
محمد باقر الاصفهانی، (معاصر مؤلف)،
اخلاق، (ج ۲۴، ۲۳۴) «نعم الثواب و حسنت
مرتفقاً» (کهف، ۳۱)

«الینایع» ابی یعقوب السجستانی، عقائد
فلسفی اسماعیلیه، (ج ۲۵، ۲۸۶) «فسلکه ینایع
فی الارض» (زمر، ۲۱)
«ینوع» عماد الدین محمود الشیرازی، طب،
فارسی، (ج ۲۵، ۲۹۱) «وقالوا لن نؤمن لك
حتى تفجر لنا من الأرض ینوعاً» (اسراء، ۹۰)

مقامی وخاف وعید» (ابراهیم، ۱۴)
«وقل جاء الحق» حبیب بن محمد آل ابراهیم
المهاجر العاملی، ردّ «منارالحق» از کتب
پروتستانی، (ج ۲۵، ۱۴۰) «وقل جاء الحق وما
یبدیء الباطل وما یعید» (سبأ، ۴۹)
«الهادی» محمد بن الحسین الفارسی،
(معاصر مؤلف) ردّ بر «کشف الشبهات عن
خالق الارضین والسموات» اثر محمد بن
عبد الوهاب نجدی، (۱۱۱۱-۱۲۰۶)،
(ج ۲۵، ۱۵۰) «ومن یضلل الله فلا هادی له»
(اعراف، ۱۸۶)

«الهاویه» فی احوال یزید بن معاویه السید
حسن البراتی (م ۱۳۳۲ق)، (ج ۲۵، ۱۵۷)
«وَأَمَّا مَنْ خَفَت مَوَازِينُهُ فَأَمَّةٌ هَاوِيَةٌ» (قارعه، ۹)
«الهُدَى» السید علی بن ابی القاسم الرضوی،
(معاصر مؤلف)، اثبات ارث بردن از انبیاء،
أردو، (ج ۲۵، ۲۰۴) «هو الهدی وأمرنا لنسلم
لرب العالمین» (انعام، ۷۱)

«الیاقوت والمرجان» فی مدائح امناء الرحمن
السید محمد تقی، چند قصیده فارسی در مدح
ائمّه علیهم السلام، (ج ۲۵، ۲۷۳)، «کانهن الیاقوت
والمرجان» (الرحمن، ۵۸)

«الید البیضاء» محمد صالح بن الحسن
المازندرانی، (م ۱۲۹۷ق)، وجود ذهنی،
(ج ۲۵، ۲۷۶) «وادخل یدک فی جیبک تخرج
بیضاء من غیر سوء» (نمل، ۱۲)

«یدالله» غلام علی بن اسماعیل البهائونگری،
(معاصر مؤلف)، فضائل امیرالمؤمنین،
گجراتی (ج ۲۵، ۲۷۷) «یدالله فوق ایدیهم»
(فتح، ۱۰)

۱. ومن دونهما جتان فبای الاء ربکما تکذبان مُدهامتان
(الرحمن، ۶۲-۶۳)
۲. فیهما فاکهة ونخل ورومان. (الرحمن، ۶۸)
۳. منبع این تحقیق مجموعه نفیس الذریعه الی تصانیف
الشیعه، تألیف گران سنگ علامه شیخ آقا بزرگ
طهرانی است. رقم اول به مجلد و رقم دوم به صفحه
این کتاب اشاره دارد.
۴. عنوان مزبور از تلفیق دو آیه تشکیل یافته است.
۵. می توانید به همین ترتیب رجوع کنید، به: الذریعه،
ضمناً «ج» به مجلد و «ش» به شماره کتاب در الذریعه
اشاره دارد.